

Vidéki levél.

(Az ákác sarjadzási képességéről.)

Zircz, 1898. november 4.

Tekintetes Szerkesztőség! Az Erdészeti Lapok f. évi IX. (szeptemberi) füzetében a Lapszemle rovatban a Forstl. Blätter után Molnár Gy. szaktársunk egy közleményt közöl „Az ákác sarjadzási képessége“ czim alatt. Hogy az ákác sarjadzási képessége igazán bámulatos, az bizonyos. Azt azonban téves állításnak tartom, hogy az ákáczerdők felujtása sokkal eredményesebb, ha gyökérsarjakról, mint hogyha tuskósarjakról ujulnak fel. Ez az állítás mintegy igazságot szolgáltat annak az igen elterjedt kihasználási módnak, melylyel legtöbb helyen az ákáczerdőket kihasználják és egyszersmind felujtják, olyképpen, hogy a tuskókat mélyen, sőt sok helyen láttam, hogy az erősebb gyökereket is kiássák. Az igaz, hogy az ilyen erdő, különösen laza homoktalajon, szintén felujul, elég sűrű is lesz, de növekvésben össze sem hasonlítható az olyan ákáczerdővel, mely tuskósarjról, illetve úgy ujtatatik fel, hogy a tuskók a földben hagyatnak. A levágott s különösen fejszével és kellő mélységben levágott ákáczerdő helyén tuskósarjakról képződött fiatalos már az első évben 30—40⁰/o-kal erőteljesebb növekvésű ugy hosszúságban, mint vastagságban, mint a kiásott ákáczerdő helyén gyökérhajtás után képződött fiatalos. Ez a különbség legalább tíz évig, amint azt alkalmam volt megfigyelni, megis marad; de azt hiszem megmarad a későbbi korban is. A levágás folytán a földben maradt ákácztuskó gyökerei is számos sarjat nevelnek s ezek is sokkal erőteljesebbek, mint azok a gyökérsarjak, melyek a kiásott tuskó gyökerei után képződnek; de ez természetes is és azt hiszem nem szorul bővebb magyarázatra.

Minthogy tizennégy évvel ezelőtt én is abban a téves felfogásban voltam, mely sajnós, igen el van terjedve, hogy az ákác jobban sarjadzik gyökérről, mint tuskóról, én is a tuskók kiirtásával ujítottam fel az előszállási erdőgondnokságban kihasználásra került ákáczosokat. Kíváncsi voltam azonban, vajjon mi különbség van a kiásott és levágott ákáczerdő után képződött fiatalos között. Mondhatom igen nagy s azóta nem engedem a tuskókat kiásatni. Az ákácztuskó-irtást az erdőben csak az okolja meg némileg, hogy vannak fa-

szegény vidékek, hol a tuskó harmadáért is szívesen kiirtják a fát, sőt olyan helyet is tudok, ahol a tuskóért a fát feldolgozzák tüzi- és haszonfának, sőt még a rőzsét kévékbe is kötik. Ez azonban csak látszólagos haszon, mert ennél sokkal többet nyerünk a fa-növekvésben, ha a tuskót a földben hagyjuk.

Azt mondja az elől említett közlemény a többi között: a gyökérsarjakról felujult ákáczerdők nem is teszik ugyanazt a benyomást az emberre, mint a tősarjakról felujult állabok, hanem ellenkezőleg olyanok, mint a magról kelt erdők. Tökéletesen igaz; de ez is azért van, mert míg a tuskóról hatalmas, erőteljes sarj képződik, addig a kiásott fák gyökérsarjai vékonyak és magról nevelt csemetékhez hasonlítanak a csemetekertben.

De nem indokolt az ákácztuskó irtása azért sem, mert az ákác legigazibb helyén a homokon veszedelmes is. Mint fennebb említettem, a levágás után, tehát tuskősarjakról felujított ákácfiatalosban is nagy mennyiségű gyökérsarj képződik s ezek bár szintén erőteljesebbek, mint a kiásott erdő helyén képződött gyökérsarjak, mégis legtöbb esetben a tuskősarjak által elnyomatnak. A behagyott tuskó után, különösen ritka, idősebb 30—40 éves akáczerdő helyén, még 3—4 év múlva is bujnak elő gyökérsarjak, melyek természetesen még jobban elnyomatnak, mint azok, melyek a levágás után való évben jönnek a felszínre, de ezek az ákáczerdős vidéken, hol legkevesebb erdő szokott lenni, 4—5 év múlva, vagyis midőn a fiatalos 8—10 éves és a midőn a tuskóról felujult ákáczerdő az első ritkítás alá kerül, igen jól értékesíthetők, részint mint vékonyabb tűzifa, de leginkább szőlő karónak, mert az alföldön különösen, a szőlő- és ákáczerdőtelepítés ma már a homokon szinte elválaszthatlan egymástól.

A tuskókiásás folytán képződött fiatalosnak, különösen ha a kiásás a tuskó bizonyos részéért történik, mikor a fentebb levő gyökereket is kiszedik, még az a hátránya is van, hogy a mélyebb helyeken levő gyökér sarjai későbbben bujnak elő és így nem tudnak mindig még abban az évben kellőképen megfásodni s télen azok közül, ha nagyobb hidegek járnak, igen sok elfagy. Az ilyen fiatalos gyakran girbe-gurba, a hó, zuzmara letöri vagy lehajtja. Általában véve sok veszedelemnek van kitéve; s mivel fejlődése lassu, sokkal tovább van kitéve a nyulrágásnak is. Hogy ez milyen veszedelem,

azt csak az tudja, aki látott erős, nagy hóval járó tél után lerágotg ákáczfialalost.

Mindezzel én nem akarom azt mondani, hogy az ákácsgyökérsarjakat a felújításnál mellőzzük. Legkevésbé sem. Ez az ákáczfának igen jó és hasznos tulajdonsága. Magam is felhasználom tisztások felújítására, ritka, különösen silány homoktalajon ültetett fiatalosok megsüritésére, olyképpen, hogy a tisztásokat s a ritka fiatalos sorközeit jó mélyen fölszántatom. A szántott barázdában bámulatos mennyiségű gyökerhajtás verődik föl. Ez kétszertelenül a legolcsóbb és legegyszerűbb pótlás. Csupán az volt jelen soraimnak czélja, hogy állást foglaljak azzal a meggyőződésemmel szemben, hogy az ákáczerdők felújítása egyszerűbb gyökérsarjak, mint tuskósarjak útján.

Havas Ágoston

zirczi apátsági erdőmester.

Különlék.

A vad-hus árai Bécsben és Párisban. Folyó évi nov. hó 19.-én a N. F. P. szerint Bécsben a vadhusnak nagyban következő árai voltak: szarvas kilója 30—38 kr., szarvastehén kilója 38—44 kr., őz kilója 45—55 kr., nyul darabja 75 kr—1 frt 35 kr., fácán drbja 70 kr—1 frt 50 kr., fiatal foglyok drbja 60—72 kr., öreg foglyok drbja 30—45 kr., erdei szalonka drbja 1 frt 10 kr—1 frt 80 kr., vadkacsa drbja 60—90 kr.; e mellett még arról is tudósít az illető, hogy a nyulak nagy mértékben érkeznek Magyarországból s hogy a piac fácánal és őzzel bővelkedik. Párisban f. é. november 9.-én következő árakat jegyezték: a fiatal foglyok darabonként 1·75—2·75 frank, öreg foglyok drbja 1·25—1·75 frank, nyul drbja 2—5·5 frank, fácán drbja 2·25—4·5 frank, őz kilója 1·65—2·25 frank, szarvas és szarvastehén kilója 1·75 frank. (B.)